

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ากว่าทรัพยากรใด ๆ การพัฒนาคุณภาพประชากร หรือคนนั้นจำเป็นต้องเน้นที่การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็ก เพราะถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูถูกต้องเหมาะสม ก็จะเป็นการวางรากฐานของชีวิตที่มั่นคง การที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่ระยะต้นของชีวิต โดยเฉพาะช่วงวัย 0-5 ปี ซึ่งเป็นรากฐานแห่งการพัฒนาการเจริญเติบโตในทุกด้าน เด็กในระยะเริ่มต้นของชีวิตมีอิทธิพลสำคัญอย่างมากต่อการวางรากฐานชีวิตของเด็กต่อไปเด็กจึงสมควรได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาก่อนที่จะเข้าสู่วัยเรียน อันจะเป็นรากฐานสำคัญให้เด็กมีพัฒนาการในขั้นต่อไปได้อย่างมั่นคง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานและเสริมสร้างความพร้อมในการต่อยอดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จากความสำคัญของการพัฒนานักเรียนระดับปฐมวัยดังกล่าว รัฐเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาไว้ในกฎหมาย และแผนแม่บทของชาติ ซึ่งได้แบ่งเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ขึ้น หลังจากที่ประกาศให้ใช้ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในวงการศึกษารวมทั้งสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งทำให้ภาครัฐต้องเร่งดำเนินการในทุกด้าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน และให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ค้ำครองสิทธิ ความเสมอภาคของบุคคลในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนองค์กร

ทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการของการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐาน และความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 6-7) งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งจะเกี่ยวข้องโดยตรง หรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2544 : 1) ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เต็มศักยภาพ โดยเน้นให้นักเรียนมีความสามารถทางความคิด แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์หาค้นหาสาเหตุ และแนวทางในการแก้ปัญหาได้ทันโลก ทันเหตุการณ์ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ มีคุณธรรมจริยธรรม การดำเนินการดังกล่าวจะให้บรรลุผลจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเป็นเงื่อนไขปัญหาทั้งในด้านปัจจัยในการทำงาน คือ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ และงบประมาณ สำหรับในด้านกระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ และกระบวนการบริหาร เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกส่งเสริมสนับสนุนประสานงาน นิเทศ ควบคุม กำกับติดตาม ประเมินแก้ไข พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1)

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก นักจิตวิทยาเด็ก และนักการศึกษาปฐมวัยที่มีชื่อเสียง อาทิเช่น มอนเตสซอรี พีอาเจต์ บรูเนอร์ ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การเรียนรู้ของเด็กในทุกเรื่องเกิดจากการที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับบุคคล และ

สื่อวัสดุต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมรอบตัว การที่เด็กจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ได้นั้น นอกจากจะเกี่ยวข้องกับขั้นพัฒนาการตามวัยของเด็กเองแล้ว ยังขึ้นอยู่กับการจัดโปรแกรมและสภาพแวดล้อม ที่กระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กได้มีการกระทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์โดยตรงต่อตัวเด็ก (Walsh, 1980 : Preface VII) อาคารสถานที่ และบริเวณ โรงเรียนที่ใช้เป็นที่จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน มีความสำคัญต่อนักเรียน และผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา การจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในวัยเด็กย่อมส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในวัยต่อ ๆ มา การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่เด็ก การจัดเครื่องเล่นและการให้คำแนะนำที่ดีจะช่วยพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กอย่างดียิ่ง แม้ว่าเด็กจะมาจากครอบครัวที่มีฐานะอย่างไร ถ้าได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กคนนั้นก็จะมีโอกาสพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้ดีขึ้นได้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความสามารถ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การบริหารการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยจึงเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารที่จะต้องพิจารณาดำเนินงานอย่างระมัดระวัง เพราะการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสม เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้งานการจัดการศึกษาปฐมวัย ประสบความสำเร็จ และเกิดผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การบริหารการจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยอย่างเหมาะสมนั้นจะช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดผลดี ซึ่งจะทำให้เด็กและบุคคลที่อยู่ภายในสถานศึกษามีความรู้สึกต่อการใช้ชีวิตอยู่ในสถานศึกษาอย่างมีความสุข อันจะส่งผลต่อคุณภาพ และประสิทธิภาพของการดำเนินงานสถานศึกษา ส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาไปตามทิศทางที่ได้กำหนดไว้

ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาให้กับเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี ซึ่งเป็นการให้การศึกษาระดับแรกของชีวิตรองจากครอบครัว โดยเป็นหน่วยปฏิบัติการที่ทำหน้าที่พัฒนาเด็กตามแนวทาง และนโยบายของชาติ เพื่อการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นองค์กรที่นำนโยบายของชาติในเรื่องการพัฒนาเด็กลงสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และมีหน่วยงานที่สูงกว่าสถานศึกษารับผิดชอบการดำเนินงานร่วมกัน ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2544 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สมยศ มีศิลป์, 2548 : 3-4) ได้ถ่ายโอนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 3 ขวบ ให้กับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ สำนักงานเทศบาลเมือง สำนักงานเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา รวมทั้ง

ด้านงบประมาณอาหารกลางวัน งบประมาณอาหารเสริม (นม) งบประมาณค่าวัสดุการศึกษา งบประมาณค่าจ้างครูผู้ดูแลเด็ก โดยใช้ชื่อว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งหมด 305 ศูนย์ ซึ่งอยู่ภายใต้การสนับสนุนช่วยเหลือดูแลจากหน่วยงานสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด โดยมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งยังมีหน่วยงาน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กำหนดเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนํ้าอยู่ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อจะได้ทราบถึงการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมหรือไม่อย่างไร และมีการดำเนินการในสองเรื่องดังกล่าวมาน้อยเพียงใด ผลการวิจัยที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการบริหารงานที่มีความสัมพันธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน การพัฒนาการดำเนินงานของหัวหน้า

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

1.1 หน่วยในการวิเคราะห์

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2 ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ทำการศึกษา
 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านการ
 นิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้
 ทำการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก
 ห้องเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมบุคคล

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริม
 การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 305 คน (ข้อมูลปี พ.ศ. 2553)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริม
 การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 176 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
 โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความ
 คลาดเคลื่อน .05

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 การบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

3.1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

3.1.2 ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา

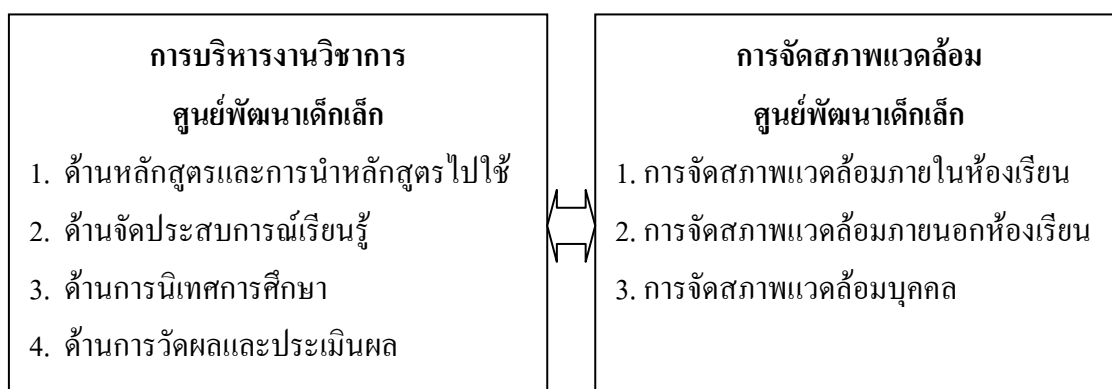
3.1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

3.2 การจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

- 3.2.1 การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน
- 3.2.2 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน
- 3.2.3 การจัดสภาพแวดล้อมบุคคล

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 การบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต การจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และรายงานวิจัยเรื่อง บทบาทการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในภาคเหนือตอนล่าง พ.ศ. 2546 ของจันทิมา เฉลิมสุข (2546 : บทคัดย่อ) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคกลาง พ.ศ. 2545 ของพัชนี วัชยาฉิม (2545 : บทคัดย่อ) และแนวคิดทฤษฎีสองปัจจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 17-20) ; เขาวพา เฉชะคุปต์ (2542 : 120-122) และวัฒนา ปุญญฤทธิ์ (2542 : 39) ประกอบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการจัดสภาพแวดล้อม นำมาสังเคราะห์และสรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารงานวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามกระบวนการบริหารการศึกษาที่เกี่ยวกับกิจกรรมวิชาการใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดไว้

2. การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร อบรมครูให้เข้าใจในหลักสูตรและวิธีใช้ จัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตร และจัดให้พอเพียงสำหรับการใช้ ตลอดจนการจัดปัจจัย และสภาพแวดล้อมต่างๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตร และการสอน การสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ครูได้มีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมอยู่เสมอ

3. การบริหารงานวิชาการด้านจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นอย่างดี โดยเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กได้รับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้การจัดประสบการณ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งได้แก่ การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน การกำหนดชั้นเรียน การจัดครูเข้าชั้น การปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนจัดให้มีการอบรมสัปดาห์แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนครู หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ

4. การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีกระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

5. การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานให้ครูสามารถใช้วิธีการวัดและประเมิน พัฒนาการเด็กให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อนำผลมาพัฒนาด้านการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียน

6. การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนการจัดอาคาร สถานที่ ห้องต่างๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดบริเวณเนื้อที่ใช้สอย วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ

เครื่องใช้ที่เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรม รวมทั้งการบำรุงรักษา ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและมีความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และยังช่วยให้เกิดความปลอดภัยต่อสุขภาพของเด็กปฐมวัยทุกคน ตลอดจนความสัมพันธ์ของบุคคลในสถานพัฒนาเด็กที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

7. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน หมายถึง การดำเนินงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการจัดสภาพของห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และมีมุมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

8. การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน หมายถึง การดำเนินงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการจัดสภาพของสถานที่บริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน รวมทั้งเครื่องเล่นสนามที่จัดอย่างเป็นระเบียบ มีมาตรการด้านความปลอดภัย และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

9. การจัดสภาพแวดล้อมบุคคล หมายถึง การดำเนินงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการจัดสภาพบรรยากาศการปฏิบัติงาน บรรยากาศการเรียนการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการความพร้อม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมตามวัยที่อยู่สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 305 แห่ง

11. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากร และการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

12. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการ และการจัดสภาพแวดล้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา